

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO

Gorzów Wielkopolski, dnia 21 października 2025 r.

Poz. 2420

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NK-I.4131.95.2025 WOJEWODY LUBUSKIEGO

z dnia 20 października 2025 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2025.1153 j. t.) stwierdzam nieważność uchwały XVII/118/25 Rady Gminy Lubrza z dnia 22 września 2025r. w sprawie określenia zasad przyznawania stypendiów za osiągnięcia w nauce, nagród za osiągnięcia w sporcie oraz za twórczość artystyczną.

UZASADNIENIE

Na sesji w dniu 22 września 2025r. Rada Gminy Lubrza podjęła uchwałę w sprawie określenia zasad przyznawania stypendiów za osiągnięcia w nauce, nagród za osiągnięcia w sporcie oraz za twórczość artystyczną. Uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 22 września 2025 roku.

W toku badania legalności przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, iż została ona podjęta z istotnym naruszeniem art. 31 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 25 czerwca 2010r. o sporcie (Dz. U. 2024.1488 j. t. ze zm. – dalej „u.s.”) oraz art. 7a ust. 3 ustawy z dnia 25 października 1991r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. 2024.87 j. t. ze zm. – dalej „u.o.p.d.k.”).

Podstawę materialnoprawną badanej uchwały stanowi między innymi art. 31 u.o.s., zgodnie z którym jednostki samorządu terytorialnego mogą ustanawiać i finansować okresowe stypendia sportowe oraz nagrody i wyróżnienia dla osób fizycznych za osiągnięte wyniki sportowe (ust. 1). Stypendia lub nagrody dla trenerów prowadzących szkolenie zawodników osiągających wysokie wyniki sportowe w międzynarodowym współzawodnictwie sportowym lub w krajowym współzawodnictwie sportowym mogą być przyznawane przez jednostki samorządu terytorialnego i finansowane z budżetu tych jednostek (ust. 2). Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa, w drodze uchwały, szczegółowe zasady, tryb przyznawania i pozbawiania oraz rodzaje i wysokość stypendiów sportowych, nagród i wyróżnień, o których mowa w ust. 1 i 2, biorąc pod uwagę znaczenie danego sportu dla tej jednostki samorządu terytorialnego oraz osiągnięty wynik sportowy (ust. 3).

Pod pojęciem „sportu” ustawodawca rozumie wszelkie formy aktywności fizycznej, które przez uczestnictwo doraźne lub zorganizowane wpływają na wypracowanie lub poprawienie kondycji fizycznej i psychicznej, rozwój stosunków społecznych lub osiągnięcie wyników sportowych na wszelkich poziomach. Za sport uważa się również współzawodnictwo oparte na aktywności intelektualnej, którego celem jest osiągnięcie wyniku sportowego (art. 2 ust. 1 i 1a u.o.s.).

Z przywołanego wyżej art. 31 u.o.s. jasno wynika, że ustawodawca co do zasady pozostawił organowi gminy swobodę w podjęciu uchwały w przedmiocie przyznawania i pozbawiania oraz rodzaju i wysokości stypendiów sportowych, nagród i wyróżnień, zwracając jednak uwagę na konieczność uwzględnienia dwóch podstawowych kryteriów, po pierwsze – znaczenia danego sportu dla jednostki samorządu terytorialnego i po drugie – osiągniętego wyniku sportowego.

Dyscyplinami sportowymi mającymi znaczenie dla jednostki samorządu terytorialnego mogą być dyscypliny o ugruntowanej tradycji lokalnej, czy ponadlokalnej, cieszące się popularnością wśród mieszkańców, co z oczywistych względów wpisywałoby się w realizację zadania własnego, polegającego na tworzeniu warunków sprzyjających rozwojowi sportu (art. 27 u.o.s.). Intencją ustawodawcy, co wynika z art. 31 ust. 3 u.o.s. było również powiązanie wysokości przyznawanego świadczenia ze znaczeniem danego sportu dla konkretnej jednostki samorządu terytorialnego. Uwzględnienie znaczenia danego sportu dla jednostki samorządu terytorialnego (a zatem kryterium przedmiotowego) może przybrać różną formę i nie musi polegać jedynie na wskazaniu konkretnych dyscyplin sportowych. Jak podkreślił Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z 5 kwietnia 2019r. sygn. akt I OSK 1623/17 (Lex nr 2714312), może to nastąpić albo poprzez wskazanie określonej dyscypliny sportowej (dyscyplin sportowych) albo w sposób bardziej ogólny np. poprzez wskazanie na lekką atletykę, sporty zimowe, sporty młodzieżowe itp. Rada Gminy Lubrza w podjętej uchwale nie wskazała wprost, ani nawet choćby pośrednio dyscypliny sportowej (bądź dyscyplin sportowych), które miałyby znaczenie dla gminy Lubrza, czym naruszyła w istotnym stopniu art. 31 ust. 3 u.o.s.

Jak już wyżej wskazano ustawodawca w art. 31 ust. 3 ustawy o sporcie wprost wskazał, że określając w drodze uchwały szczegółowe zasady, tryb przyznawania i pozbawiania oraz rodzaje i wysokość stypendiów sportowych, nagród i wyróżnień, należy brać pod uwagę dwa kryteria: po pierwsze znaczenie danego sportu dla tej jednostki samorządu terytorialnego, po drugie – osiągnięty wynik sportowy. Wśród tych kryteriów nie ma przesłanki oceny z zachowania (§ 2 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 uchwały). Nie wiadomo przy tym, dlaczego w przedmiotowej uchwale uznano co najmniej bardzo dobrą ocenę z zachowania jako warunek w ogóle przyznania stypendium, a ocenę dobrą w z zachowania, jako kryterium przyznania nagrody.

Za istotnie naruszające prawo należy również uznać zapisy § 2 ust. 1 i 2 uchwały ograniczające krąg uprawnionych do otrzymania stypendium do uczniów szkoły podstawowej, a nagrody do uczniów. Ustawodawca nie ograniczył podmiotowo kręgu beneficjentów stypendiów sportowych, nagród i wyróżnień określonych w art. 31 u.s. Zatem może nim być każda osoba fizyczna. Oznacza to, że zakres podmiotowy stypendium sportowego (i pozostałych świadczeń) został ustawowo uregulowany i nie jest dopuszczalne jego modyfikowanie przez organ stanowiący gminy w drodze uchwały podjętej na podstawie art. 31 ust. 1 i 3 u.s. W tym aspekcie istotnym jest wyłącznie przynależność do danej wspólnoty terytorialnej, wyznaczana kryterium zamieszkiwania na jej obszarze. A zatem potencjalnymi beneficjentami stypendium sportowego są wszyscy mieszkańcy danej gminy, o ile osiągają wyniki sportowe w sporcie mającym znaczenie dla danej gminy. Gdyby zaś intencją ustawodawcy było ograniczenie zakresu podmiotowego analizowanej regulacji prawnej do określonej kategorii osób fizycznych, to z pewnością wprowadziłyby takie ograniczenie. Tymczasem ustawodawca zmierza do promowania i wspierania finansowo osób fizycznych uprawiających sport mający znaczenie dla danej jednostki, wyłącznie w oparciu o kryterium osiąganych wyników sportowych (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 31 marca 2022r., sygn. akt II GSK 225/22; podobnie: wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z 11 lipca 2019r., sygn. akt II SA/Łd 375/19; wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 20 lipca 2017r., sygn. akt III SA/Gd 372/17).

Zgodnie z art. 7a ust. 1 u.o.p.d.k. jednostki samorządu terytorialnego mogą ustanawiać i przyznawać doroczne nagrody za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury. Stosownie zaś do art. 7a ust. 3 ww. ustawy organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego w drodze uchwały określają szczegółowe warunki i tryb przyznawania ww. nagród biorąc pod uwagę charakter działalności osoby fizycznej lub prawnej lub rangę osiągnięcia w zakresie twórczości artystycznej oraz upowszechniania lub ochrony kultury. Zakres delegacji ustawowej zawarty w powołanym art. 7a ust. 3 u.o.p.d.k. jest zasadniczo odmienny od zakresu wynikającego z art. 31 ust. 3 ustawy o sporcie. O ile w powoływanym już art. 31 ust. 3 ustawy o sporcie ustawodawca zobowiązał organ stanowiący do ustalenia nie tylko szczegółowych zasad i trybu przyznawania oraz pozbawiania stypendiów sportowych, nagród i wyróżnień, ale także do określenia ich rodzajów i wysokości; o tyle delegacja ustawowa do wydania aktu prawa miejscowego objęta art. 7a ust. 3 u.o.p.d.k. zobowiązuje organ stanowiący do określenia szczegółowych warunków i trybu przyznawania nagród za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury. Szczegółowe warunki powinny obejmować na tyle precyzyjne określenie przesłanek warunkujących przyznanie nagrody w danej wysokości, aby organ ją przyznający mógł oprzeć się o określone kryteria, a zarazem podmiot uprawniony miał możliwość oceny, w jakiej wysokości może być przyznana nagroda za dane osiągnięcia. Takich warunków nie zawiera § 2 ust. 2 pkt 3 uchwały, w którym Rada Gminy postanowiła, że do ubiegania

się o nagrodę mają prawo uczniowie posiadający co najmniej dobrą ocenę z zachowania, którzy osiągnęli sukces w zakresie twórczości artystycznej o istotnym znaczeniu z uwzględnieniem udziału w konkursach, festiwalach, przeglądach lub stworzenie konkretnego dzieła artystycznego, wydawnictwa lub publikacji. Niewystarczająca jest również regulacja zawarta w § 5 ust. 2 pkt 3 uchwały, zgodnie z którą wniosek o nagrodę powinien zawierać dokument potwierdzający zajęcie pierwszego miejsca lub uzyskania tytułu laureata w konkursach artystycznych lub konkretne dzieło artystyczne, wydawnictwo lub publikację. Na marginesie wskazać również należy, że także w tym zakresie ustawodawca nie wskazał przesłanki oceny z zachowania jako warunku dopuszczającego przyznanie jakiejkolwiek nagrody. Z uwagi na powyższe przedmiotowa uchwała nie spełnia ustawowego wymogu określenia szczegółowych warunków przyznawania nagród za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury.

Wątpliwości organu nadzoru budzi również zawężenie możliwości przyznawania nagród wyłącznie uczniom w sytuacji gdy z przepisu art. 7a ust. 2 u.o.p.d.k. wynika, że nagrody mogą być przyznawane osobom fizycznym lub prawnym, a także innym podmiotom na podstawie oceny całokształtu działalności lub osiągnięć o istotnym znaczeniu.

Wskazane powyżej uchybienia w zakresie niepełnej realizacji norm kompetencyjnych wynikających z art. 31 ust. 3 u.o.s. jak i art. 7a ust. 3 u.o.p.k. mają charakter istotnego naruszenia prawa, skutkujące koniecznością stwierdzenia nieważności przedmiotowej uchwały w całości. Skoro bowiem uchwała podjęta na podstawie ww. przepisów stanowi wykonanie upoważnień ustawowych do wydania aktu prawa miejscowego, to jedynie pełna realizacja przepisów, normująca kompleksowo wszystkie wskazane w nich zagadnienia, może być uznana za właściwie wypełnioną delegację ustawową (por. wyrok WSA w Gliwicach z dnia 23 lutego 2017r., III SA/GI 1206/16).

Organ nadzoru jedynie na marginesie zauważa, że ustanowienie nagród dla uczniów może nastąpić także na podstawie uchwały rady gminy podjętej na podstawie art. 90t ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. 2025.1677 j. t.). Zgodnie z tym przepisem „W przypadku przyjęcia programów, o których mowa w ust. 1, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa szczegółowe warunki udzielania pomocy dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania, formy i zakres tej pomocy, w tym stypendia dla uzdolnionych uczniów oraz tryb postępowania w tych sprawach, uwzględniając w szczególności przedsięwzięcia sprzyjające eliminowaniu barier edukacyjnych, a także osoby lub grupy osób uprawnione do pomocy oraz potrzeby edukacyjne na danym obszarze”. Uchwała rady gminy podjęta na ww. podstawie prawnej musi być poprzedzona uchwałą w sprawie lokalnego programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży.

Z uwagi na powyższe, orzeczono jak na wstępie.

Pouczenie:

Od niniejszego rozstrzygnięcia służy prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. w terminie 30 dni od doręczenia rozstrzygnięcia za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Z up. Wojewody Lubuskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru i Kontroli
Paweł Witt